

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomae Młodzianowski Praelectionum Theologicarvm
Tomus ...**

**Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682**

Punct. Dif. 2. An Sacramenta causent gratiam in instanti Intrinseco.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82982)

instanti extrinseco, nam etiam alia causa necessaria, non producit effectum, cum non sunt primò; nam ignis non tunc producit calefactionem, cum primò non est, nec pondus producit motum versus centrum, cum primò non est, & sic de aliis; ergo etiam idem dicendum est de Sacramentis.

RESPONDENT primò Aliqui ex Soto, quòd talis non sit recepturus gratiam, quod etiam refert potius ex illa Vasquez quàm sequitur.

CONTRA erit. Ergo aliquis baptisatus saluus non erit; concedo quidem, quòd talis pro illo instanti extrinseco jam mortuus, non sit in statu meriti, sed sequitur tamen absurdum, aliquem baptisatum, cum est pro statu meriti, non recipere gratiam, nempe dum vivebat. & coexistebat sufficienti applicationi materiae, & prolatione formae.

RESPONDENT secundò alii; hunc casum supposita praesenti ordinatione, implicare, esto id absolute fieri possit; jam enim tenebitur ita baptisati vitam, conservare Deus, ne decedat sine gratia.

CONTRA. Concedo, quia supposito quòd ordinaverit Deus, ne baptisatus careat gratia, & supposito quòd ordinaverit, ut illam recipiat nonnisi in instanti extrinseco, debet jam ex suppositione decreti, conservare vitam talis hominis; sed arbitrarium est dicere, fecisse Deum decretum de danda gratia, nonnisi in instanti extrinseco, quare enim hoc docet autoritas sacra.

RESPONDENT tertio DiCast. Si ly, Accipit homo totum & integrum Sacramentum faciat sensum; Omnes partes fuisse absolutas Sacramenti, in tali homine, falsa est propositio & repugnans entitati successivae: quidquid enim successive fit, & successive continuò definit, tunc tantum factum est, quando jam non est, & ipsius factum esse, & ipsius non esse.

CONTRA. Tum quia non admittimus aliam compositionem continui successivi ex partibus in infinitum divisibilibus, sed adhuc supposita hac compositione, non concludet responsio, sub aliis enim terminis restabit respondere, an ante instans illud extrinsecum, praecesserit sufficiens applicatio materiae & formae; si praecessit; ergo & causatio gratiae praecessit; si non praecessit, ergo adhuc non debet dici, primò non est applicatio, & prolatio formae sufficiens, sed adhuc illam esse. Tum quia in instanti illo extrinseco verum est dicere; nunc primò Sacramentum non est, immediate ante fuit; accipio istud ly immediate ante fuit & quæro; comparatè ad illud verificativum, immediate ante fuit, vel verum est dicere, est quoad omnia sua intrinseca Sacramentum, vel non est verum dicere; si non est verum, ergo neque verum erit dicere; immediate ante fuit, sed potius non fuit, cum tantum, aliquid ejus fuerit, quærereq; restabit, quomo-

do transitum est ad illud *Fuit*, & non per medium *Est*; si erat verum dicere, ergo etiam verum erat dicere, omnes partes, esse in ante absolutas. Tum quia non obstante conditione Entis successivi, potest dici; nunc primò non est res successiva; ergo etiam poterit dici; nunc ultimum est: sicut enim successivum ultimum esse, est non ultimum esse, ita dicam; successivum illud primò non est, esse non primo non esse; illa autem propositio; tunc tantum est factum esse successivorum, quando jam non est, si procedat defacto esse transacto, vera est; si procedat defacto esse praesenti, falsa est; & cur praesenti illi factum esse, non respondebit effectus, qui est gratia? quomodoque ad istud factum esse praeteritum, transitur sine praesenti factum est, cui praesenti factum est, cur non respondet gratia tanquam effectus, cur ipsi *Fit* praesenti, quod jam non est, in instanti extrinseco, non respondet passivum *Factum*, ante idem instans extrinsecum.

Punctum Difficultatis 2.

An Sacramenta causent gratiam in instanti Intrinseco?

EXPLICAT secundò Suar: Gratiam produci in instanti intrinseco, ultimum terminativo Sacramenti, seu dum ultimum est, significatio sensibilis Sacramentalis. *Hec Explicatio*

NON SATISFACIT Primò. Quia aut supponit aliquis dari puncta, sive terminativa, sive continuativa, aut non supponit dari; si non supponit dari, ergo inconsequenter loquitur, talia puncta significationis Sacramentalis admittendo; si autem supponit dari talia puncta & indivisibilia, redibunt argumenta in physicis proposita, contra hanc doctrinam, & hæc principaliter in praesenti urgeri debent.

NON SATISFACIT Secundò. Tum quia causativum gratiae Sacramentaliter, debet esse sensibile humano modo, & tamen nullum indivisibile, est sensibile humano modo, ut supponitur communiter; qui ergo cohærebunt hæc duo in communibus principiis, nempe; causari gratiam ab aliquo sensibili humano modo, & nihilominus ab indivisibili seu puncto terminativo. Tum quia cum hæc explicatio supponat per multos, quòd illa indivisibilia, non sint realiter distincta à divisibilibus, sed solum formaliter, aut ratione connotationis, cum tantum in re ipsa sint divisibilia, qui fiet ut ratione connotati vel formalitatis, physici effectus indivisibilis, à divisibili & successivo realiter producat? physica enim productio non pendet à formalitatibus: sed ab aliquo reali; hinc illa propositio; Termini eo ipso quia termini sunt, debent esse indivisibiles formaliter, & ratione connotatæ negationis ulterioris extensionis, concedo propositionem; debent esse indivisibiles ratione

* (M) 4 Entita-

Entitatis. Nego; & tamen ratione Entitatis, quæ sola habet rationem potentis physice causare, deberet salvari illa causalitas. Tum quia urgendo ex concessis, ex hac sententia sequitur nunquam causari gratiam à Sacramento. Sequela probatur: non causatur imprimis gratia ante illud instans, ut concedunt adversarii; ergo neq; causatur posito illo termino & indivisibili; quod ipsum probatur: quia tam Suar: quam alii utentes hac explicatione, ordinariè assumunt pro principio, quod indivisibile additum indivisibili, non faciat majus; ergo ne faciet magis sensibile sufficienter, consequenter nec indivisibile; additum divisibili, faciet sufficienter sensibile humano modo. Tum quia urgeri solet exemplo supra allato; Quid fieret de illo infante, qui moreretur in instanti illo terminativo; nam & foret ille baptizatus, cum illum contingerit ita sensibilibus aqua, & tuerit pronuntiata ita sensibilibus forma, ut nihil sensibile jam desideretur, quia nec divisibile, sed solum desideratur illud indivisibile terminativum, quod non sentitur, ut supponitur; non foret autem baptizatus: quia illo instanti, quo tu dicis infundi gratiam, jam mortuus supponitur; jam autem docet fides, neminem baptizari, sine obice, quin simul habeat gratiam, quem autem obicem ponit infans. Tum quia ex concessis, si ante illud instans non causassent Sacramenta gratiam, ideo non causassent, quia antè, non esset finita significatio Sacramentalis, sed negatur non esse finitam: quia significatio Sacramentalis finita, est finita humano modo, sic autem non est finiri per indivisibilia: nam illa, vel non sunt, (ut supponitur communiter) sensibilia modo humano, vel si supponantur auferri, adhuc habebitur tota ratio sufficienter sensibilis, & ulterius non extensi, adeoque finiti.

RESPONDETUR. Casu quo infans moreretur in instanti terminativo Sacramenti, suscepturum quidem infantem tantum materiæ & formæ, quantum requiritur ad esse Sacramenti, verum suscepturum in esse fluenti & transeunti, non autem in esse completo & terminativo seu permanenti, quod tamen ad rationem Sacramenti requiritur; alioqui posset dici absolutus poenitens, quamvis inchoatam absolutionem non perfecit Sacerdos, quod est absurdum; jam verò nullus effectus, potest causari ab Ente successivo consequenter nec à Sacramento, quamdiu h. e. in esse fluenti & in transitu, & ante suum completum esse; quamdiu enim aliquid transit & fluit, implicat illud finitum esse, siquidem transire & fluere, est ipsum fieri rei, &

ipsum accedere ad finem; non est autem ipsum finitum esse, aut in fine esse; unde non est in hoc, inquit oppositi, par ratio Sacramenti & vocum, quia voces dum fiunt, successive possunt operari & emittere species, neque expectare suum esse completum, alioquin non perciperentur successive, sed confuse; Sacramenta autem non possunt gratiam operari instantaneè, quando sunt in fluxu & transitu, eò quod necesse habeant operari gratiam instantaneè, non antequam finita sunt; siquidem successive quod non est operativum, nisi in quantum est finitum, æquè requirit completum ac terminatum suum esse, atque operans requirit substantiam, quæ est ultimum naturæ complementum.

CONTRA. Tum quia quamvis non causetur gratia, antequam sit finitum Sacramentum, hoc est: si non ponatur pars aliqua illius sensibilis, sed non est necesse, finitum esse, finitione instantaneè terminativa. Tum quia quod est in esse fluenti, & accessivo ad finem, si necdum omnes illius partes sensibiles sint posite, non censetur esse finitum, secus si supponantur partes jam posite secundum suum esse fluentis: atq; adeò, licet non absolvatur quis, si ponatur esse fluens ipsius ly Absolve, sed cur non absolvetur ante instans terminativum, si ponatur jam sufficienter sensibile, esse fluens, ipsius etiam Te. Tum quia quod natura non possit operari sine substantia, referri id debet in id, quia vi substantiæ natura acquirit rationem in se perfectæ, prius autem est, habere perfectionem sui, quam operari: jam autem posita sufficienti sensibili applicatione materiæ & prælatione formæ, ut ut nihil desit sensibile, nihil deerit perfectionis Sacramentalis, antecederet ante instans terminativum, consequenter ante illud, operari poterunt Sacramenta.

RESPONDET secundò DiCast. d. 2. n. Quod regulariter in indivisibili illo producat gratia, & in illo instanti physice illam causant Sacramenta, quod si non produceretur in illo indivisibili, gratia, & nihil Sacramenti physice tunc existeret, deberet jam moraliter nonnisi causari gratia.

CONTRA. Hoc ipsum suaderi deberet efficaciter, quod in illo indivisibili producat regulariter gratia, oppositum enim probant allatæ rationes potiusque illa causalitas, deberet tribui, ultimis illis, antecedentibus ipsum terminativum instans.

NON SATISFACIT tercio. Quia restaurari possunt argumenta, quæ oppositi conantur solvere.

PRIMUM est. Quia tenent oppositi, entia successiva, qualia sunt Sacramenta, desinere in instanti extrinseco, seu per primum non esse; ergo si causant dum finiuntur, debent causare in instanti extrinseco non intrinseco.

RESPON-

RESPONDEBIS primò. Quod Sacramentum in ratione motus & actionis, sit quid successivum, non tamen ratione sui permanentis, quæ est gratia, per motum producta.

CONTRA est. Tum quia hæc responsio confundit duo; quia confundit terminum motus cum ipsa actione, non enim queritur quando incipiat, vel quando desinat illud ens permanens quod est gratia, sed quandonom agat ipsū illud agens, quod est successivum, quando item agat ille motus successivus; unde sic restauratur difficultas; Sacramenta agunt, in quantum illis competit actio & motus; si agunt, in quantum illis competit actio, & tamen agunt cum habent complementum, agent nonnisi in instanti extrinseco, quia tunc nonnisi habent complementum, utpote actionis successivæ. Tum quia Sacramenta vel causant, antequam sit completa illorum significatio, vel postquam est completa; si antequam sit completa; ergo absolvitur quis v. g. ante totam formam absolutionis; si causant postquam completa est significatio, quæ indistiguitur ab illis ipsis significantibus; ergo cum ipsa significantia, quæ sunt quid successivum, non compleantur nisi per instans extrinsecum, in instanti illo extrinseco, causabunt gratiam. Tum quia illa Sacramenta vel causant gratiam à sua parte, secundum quod sunt Ens successivum, vel alio modo; si secundum quod sunt ens successivum, ergo nonnisi in instanti extrinseco, quia causant, dum finitam jam habent suam significationem, finitur autem hæc per illos, per instans extrinsecum; si per aliud, quod illud, cum nullam significationem habeant, nisi successivam, & tamen significando causant.

RESPONDEBIS secundò ex DiCast. n. 287. id verum esse de ente successivo ut successivum formaliter est, ut scilicet desinat per instans extrinsecum, ens tamen quod per accidens est successivum, potest non ita desinare; hujusmodi autem sunt Sacramenta, quorum forma in sono vocum consistit.

CONTRA. Probari hoc ipsum debuisset, quod forma v. g. Sacramentorum sit Ens successivum per accidens, probari item debuisset, quod forma in sono vocum consistens, non sit per se successivum, sicut & ipsæ voces; sed posito etiam quod forma Sacramentorum sit per accidens quid successivum, adhuc urgetur difficultas, quod est per se Ens successivum, debet per se desinare in instanti extrinseco; ergo etiam quod per accidens est Ens successivum, per accidens debet participare, ut desinat in instanti extrinseco, quia etiam calor de se est discontinuus, & tamen si per antiperistasis frigidum calefaciat, per accidens dissolvitur.

RESPONDEBIS tertio cum eodem. Quod significatio, ut ille dicit, num. 277. quæ est formalis ratio Sacramenti, non producat successivè per partes, sed tota simul, quia in indivi-

sibili consistit, quod etiam extendit ad alia, quæ per accidens sunt successiva, n. 282. cujus rationis, est qualitas soni, qui habet rationem Entis successivi, quia motus localis, qui ad ejus productionem requiritur, successivus est: unde etiam talium partes prius productæ, cum posterioribus conservari possunt.

CONTRA. Quia significatio potest duplex cogitari, una activa quodammodo, idq. in ipsismet verbis inclusa, & hæc indubie, cum non sit quid distinctum realiter, in circumstantia institutionis, ab ipsis entibus successivis, necessario & essentialiter successiva erit: alia autem significatio, est passiva, quæ est perceptio intentionalis illius significationis, hæc quidem, tanquam actus mentis, est indivisibilis, sed non est causativa gratiæ; sed illa prior; alias cogitatio mea, non Sacramentum, causaret gratiam, & tamen significatio illa activa, est quid successivum, sicut & ipsæ voces. Deinde videtur impossibile esse naturaliter, ut partes soni prius productæ, conserventur una cum posterioribus partibus soni: si enim prius proferatur C. non simul est sonus ipsius B. Denique si potest fieri in Entibus successivis per accidens, fieri etiam posset in successivis per se; nam etiam in successivis per accidens, debet per accidens salvari ratio essentialis successivorum; alioqui quod sunt Entia per accidens, illud non essent quod sunt, si non servarent per accidens, naturam successivorum.

SECUNDUM Argumentum. Ante illud instans terminativum Sacramenti, vel fuit Sacramentum vel non? si fuit, cur ergo ante illud instans non causabat gratiam? si non fuit, ergo cum Sacramentum, ultra instans sui terminativum, non daret, sequitur Sacramentum in eodem instanti primò & ultimò esse, quod videtur impossibile.

RESPONDETOR. Sacramentum ante instans sui terminativum, fuisse in esse inchoato, non autem in perfecto; addunt Sacramenta ante instans sui terminativum causasse quoque proportionaliter, siquidem tunc causabant virtutem causativam gratiæ: sicut quando causatur calor & siccitas in stupa, dicitur in esse inchoato causari ignis; & licet non possit aliquid primò & ultimò esse respectu eodem, potest tamen diverso respectu; illud enim instans comparative ad reliquas partes, non sensibiles modo humano, est primum, ita ut sensus sit, nunc est instans terminativum & immediate ante non fuit; ly autem ultimò est, sumi debet per respectum ad consequens tempus, ita ut sensus sit; Nunc est, immediate post non erit.

CONTRA est. Tum quia redit argumentum supra factum, cur in esse fluenti, non possit Sacramentum causare gratiam, si nihil desit, quod fluere debeat Sacramenti, tanquam exiguum ad sensibilitatem humano modo, & hoc repetito interrogandum venit. Tum quia si ex eo dicitur

dicitur in antecedenti ante illud instans, inchoative produci gratia, quia producit qualitas, quâ, mediate producit gratia; id non solvit difficultatem, sed aliò transfert: quia etiam illa qualitas, cum non sit producibilis, nisi post completam significationem, si hæc non habetur nisi in instanti, etiam productio illius qualitatis, non erit nisi in illo instanti, quod tamen jam impugnatum. Rursus quamvis ostendatur diversitas respectus, salvans ultimum esse & primum Sacramenti, potest tamen ostendi etiam identitas, tunc enim verum est dicere; primo est significatio Sacramentalis, quia ante non existit, verum etiam erit dicere, ultimum est, quia postea non existet. Tum quia, ut urgebatur supra, accessus illius instantis ad illud esse fluens, non faciet illud magis sensibile: ergo antea ante illud, est sufficiens sensibilitas, adeoque & vis exercibilis hic & nunc causandi.

Punctum Difficultatis I.

Fundamenta in oppositum.

DICES primò. Eo modo convenit causari gratiam à Sacramenti, qui est conveniens rei permanenti & carenti contrario, hic autem modus est causari illam instantaneè.

RESPONDETUR. Eo modo convenire causari gratiam, qui convenit rei permanenti & simul convenit ipsi causæ & modo causandi ipsi debito; jam autem rei successive non convenit causare in instanti; hinc attendi hic debet, non tantum ad terminum causationis, qui est quid permanens &c. sed & ad ipsam prolationem formæ, & applicationem materiæ, quæ est quid successivum.

DICES secundò. Tunc causatur gratia, quando non sequitur ante vel post completum Sacramentum, causari gratiam, id autem non sequetur, si ponatur quod causet Sacramentum gratiam, in instanti terminativo.

RESPONDETUR. Negando quòd non causaretur gratia post completum Sacramentum, si causaretur in instantibus terminativis, quia ante instantia terminativa, habetur jam sufficiens sensibilitas illorum, humano modo.

DICES tertio. Tunc convenientissime dicuntur Sacramenta causare gratiam, quando ultimum sunt completa, sed in instanti terminativo sunt completa; ergo.

RESPONDETUR. Majorem indigere limitatione, quia si quis ultimam syllabam prolationis formæ musicæ cantaret, vel ablutionem produceret, nondum prolatio formæ, aut applicatio formæ, diceretur terminata, & tamen non suspenderetur effectus Sacramenti, usque ad desinentiam v. g. cantandi. Quod si dicas, materialiter tunc non esse finitam prolationem for-

mæ, formaliter autem jam esse finitam, redibitur ad idem fundamentum, quòd scilicet ante instans terminativum, jam habeatur completa significatio Sacramenti, adeoque & ratio termini habetur ante illud instans terminativum, quia ipsa ratio termini, stat in illa sufficienti sensibilitate Sacramentorum, humano modo.

DICES quartò. In productione Sacramentorum necessariò deveniri debet ad instans, in quo verum sit dicere; Sacramentum est; quod ipsum probatur: quia Sacramentum realiter est; ergo existit, non existit autem, quam diu nondum est, completum, & aliquid illius restat.

RESPONDETUR. Non est verum dicere; Sacramentum existit, quamdiu restat aliquid apponendum necessariò, tanquam sensibile humano modo, sed nego id non haberi ante quòd-cunque instans, ante quòd supponuntur posita, quæ requiruntur, idque posita cum sensibilitate humano modo.

DICES quintò. Posset adhuc addi aliquid post pronuntiatam formam, destructivum formæ; ergo causatio illa debet suspendi, non nisi ad instans terminativum formæ.

RESPONDETUR. Etiam post instans terminativum formæ, posset addi aliud verbum destructivum formæ; & si oppositi recurrent hic ad intentionem, etiam nos recurrere poterimus; quandonam autem additio vitiet formam, de hoc in materia morali.

DIFFICULTAS II.

Proponuntur Explicationes Causalitatis Sacramentorum in tempore.

EXPPLICANT primò Aliqui quòd Sacramenta causent gratiam in tempore indeterminato. Hanc explicationem vide impugnatam apud Lugo disp. 4. num. 107. & apud DiCassitatum hic, num. 513. Insup. *Hæc Explicatio*

NON SATISFACIT propter dicta in materia de inceptione rerum, & de compositione continui. Tum quia, si causant Sacramenta in tempore indeterminato; ergo Deus interrogatus, quandonam concurrerit ad productionem gratiæ; dicere debet, nescio; si enim sciret quando, sciret determinatum tempus, tu autem dicis in nullo determinato tempore illam produci. Tum quia indeterminatio tunc tantum tenet, quando utrumque æquè aptum est ad aliquid præstandum, sed non sunt plures partes temporis aptæ, ut in illis producatur gratia; neque enim ad hoc aptæ sunt partes antecedentes vel consequentes, sed non nisi hæ quæ fluunt, dum est sufficienter sensibile Sacramentum; cur ergo hoc sensibile, non determinabit certum tempus, sicut electio, determinat certum calamum ad scriben-